

KANDIDATNUMMER 3136

Sidetall 1 av 3

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III
Skriftlig eksamen
4 timer

en internasjonale sommerskole

iversitetet i Oslo

14

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

Sapmi betyr både et geografisk område og den samiske folkegruppen.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er ~~en~~ territori~~en~~ i Norge, Finland, Russland og Sverige hvor samene har bodd.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

En same kan basere sin identitet på morsmål, på personlige ønsker eller på ^{den} genetiske årsaken.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Mennesker i siida slå seg ned ^{sammen} og etablerte byplasser. De ~~bestod~~ ~~sammen~~

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Siida-systemet hindret samene å organisere noen særlig motstand mot koloniseringen.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornuftspolitikken overfor samene ble praktisert.

Samiske barn måtte studere på norsk; også samene kunne ikke kjøpe jord, hvis de ikke kunne norsk.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Det står at samene kan utvikle sin språk, sin kultur og sin samfunn.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd er en organisasjon som hjelper samer med ^{forskjellige} arbeidsspørsmål.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden "snakket" med gudene, fortalte historien og hjalp med sosiale spørsmål i samfunnet.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Lars Levi Læstadius var lederen av
en religiøs bevegelse.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjuårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gyldne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjuårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjuårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjuårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tju- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

3136

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som *kidults* og *twixters* fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Meg Jay er bekymret for de unge mennesker har urealistiske forventninger og ^{den til livet, sitt} ~~derfor~~ synes at de har veldig mye tid for å bestemme seg for noen.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen *kidults/twixters*?

Det er unge mennesker som ~~ø~~ ikke vet hva de skal gjøre i livet ^{sitt} og prøver å finne det ut.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Hun mener at mange unge gjør bare det som kan bli skrevet på CV-en

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Han forstår at det er veldig viktig ^{for ham og livet hans} å få god utdanning.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" kaller Junaid Khan tjueårene.
2. Den perioden i livet som han innflytter voksenlivet i
det største grad er tjueårene.
3. På midten av 2000-tallet ble det to ordene som kids
og twixters laget.
4. Økte valgmuligheter gjør seg sammen med
økt individualisering.
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, blir det mindre som
han/hun må realisere i trettiårene.

C. Alternative uttryksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som forsørger på dem.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper dyrkes dyktighet
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret av denne usikkerheten
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld
at de har for store forventninger.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har kommest tilbake til skolen.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ble funnet død,
- å spille opplæte ble en av sangene hennes spilte på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne opplevd, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fikk har fått samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handle om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere hadde opplevd
- å fortelle en krig, og boka fortalt at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalt historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer seg selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale blir godt betalt, slik at det er

3136

å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
 å by Men hva er lykke, og hva blir livet bygd på til
 å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten blir
 å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
 å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston ha ment
 å leve om alt dette, hvis hun levde.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet
når de kommer i trettiårene fordi de har store forventninger.
 (så) De unge har ofte store forventninger, så mange av dem
kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
 (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal
bli, derfor kan mange av dem bli skuffet når de kommer i
trettiårene.
 (for) De unge har ofte store forventninger, for
mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet..., for de har ofte store
forventninger.
 (av den grunn) Av den grunn mange av dagens tjuåringere kan bli
skuffet når de kommer i trettiårene av den grunn
at de har ofte store forventninger til hvordan
livet skal bli.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av de viktigste periodene i livet.

Hvilken perioden synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioden i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er noen ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Fra oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun mener at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Og flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vert på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i store grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere velger å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

- Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner noe helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, trygge verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Det halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å spise maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere andre abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene ikke lage bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer på omkring i Oslo, og er allerede på utkikk med nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link til bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter pris på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Den evige jakten på lykken

I våre dager jakter mange mennesker på lykken og det gode liv. Men hva mener vi når vi sier "det gode liv"? Og hvordan kan lykken beskrives? Alle mennesker forstår disse to konseptene på forskjellige måter. Lykken og det gode liv kan inkludere kjærligheten, penger, helsen, muligheter for å studere eller for å reise verden rundt, osv. For meg betyr det gode liv den interessante jobben, vennskapet, kjærligheten og friheten.

Det andre viktige spørsmål er hvordan kan lykken oppnås. Det er ikke så lett å svare på. Jeg synes at lykken er ikke et mål, som man prøver å beherske. Lykken er en vei. Det er en reise, som man tar fra begynnelsen til slutten av livet hans/hennes. Og ~~sel~~ selvfølgelig kan man bestemme for seg selv hvilken reisen vil han eller hun ta.

Jeg synes at det gjøres mange feil i menneskenes søken etter lykke. Veldig ofte ~~sitt~~ gjør man ingenting og bare sitter og venter på at alle drømmer skal gå i oppfyllelse. Hvis man gjør ingenting, så skjer det ingenting. Man må ta sin egen ansvar for lykken sin og skape lykken sin selv. Det andre feil som ^{ofte} blir begått, er at man ~~ligger~~ ^{setter} pris bare på penger og tenker at penger betyr lykken. Det skjer veldig ofte i det moderne samfunnet. Men hvordan kan penger ~~gi~~ lykken? Man kan kjøpe, for eksempel,

UNIVERSITY
OF OSLO

International Summer School

Candidate number/Kandidatnummer: 3136

Date/Dato 31.07.14

Course/Kurs Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Page/Side 3 of/av 3

Do not write
in this space

Aston Martin og et stort hus i Spania, det er sant.
Men kjærligheten og vennskapet kjøptes ikke.
Alle har muligheter å føle seg lykkelige ^{hver dag} og
å ha et godt liv. Men først må man
forstå at lykken ikke er avhengig av
konkrete, materielle ting. Lykken finnes
allerede i oss, vi må bare la det ut.